

Lecția de vânătoare

Ilarion Chifan

Lucram la Ocolul silvic Falcău și eram pe la începutul meseriei mele de silvicultor. Tocmai se organizase o vânătoare și eram așezați fiecare în standuri. Eu m-am nimerit lângă un pădurar cu experiență și cu suflet pentru pădure, pentru natură. Îmi face plăcere să-i amintesc numele: îl chema Fador Ștefan. Vânătoarea a început: hăițașii au mânat vânatul către vânători, s-au tras focuri de armă. Apoi, fiecare a putut să vadă norocul pe care îl hărăzise zeița Diana în ziua aceea. Știu că mie nu mi-a ieșit nimic în bătaia puștii. Dar nu eram supărat din cauza aceasta. Afară era plăcut: sub picioare aveam zăpada moale și curată, iar deasupra se scutura din când în când, parcă în șoaptă, cetina ninsă de brad. Ca în colindă ...

M-am îndreptat către poziția pădurarului amintit. Cei mai tineri obișnuiam să-i spunem “nea Fănică”. Pe zapadă am văzut urme proaspete de ciută. Aveam plan de recoltare la selecție pentru această specie și, cumva, ca un apropo, i-am arătat și lui nea Fănică urmele. Acesta, cu respectul care nu l-a părăsit niciodată, mi-a spus: știți, eu nu am să mai trag vreodată în cerb, ciută sau căprioară. Mă așteptam să-mi spună că prea mult l-a impresionat poezia lui Nicolae Labiș, “Moartea căprioarei”. Am realizat însă că nu acesta era motivul, după ce a continuat cu o voce atinsă de emoție: eram tânăr pădurar când am împușcat prima ciută. De fapt și ultima ... Când m-am apropiat de ea

am văzut vietatea privindu-mă cu lacrimi în ochi. Și acum am în minte lacrimile acelea. Eu, unul, nu vreau să mai trăiesc niciodată o asemenea întâmplare, a încheiat pădurarul...

Am căzut pe gânduri. Mi-a apărut în față, pentru o clipă, imaginea unui “tablou” de vânătoare realizat de un personaj real, al cărui nume, de data aceasta, nu-mi face plăcere să-l amintesc. În acel “tablou”, realizat prin împușcare și expus pe zăpadă, se puteau vedea: 30-40 mistreți, 20-30 ciute, 15-20 lopătari, 10-15 căpriori, 5-10 cerbi, etc. Era “tabloul” unui măcel în toată regula, și nu al unei vânători. Urmând calea gândurilor, mi-am amintit apoi de sânguința cu care unii dintre colegii de meserie se străduiau să ucidă animale ale pădurii. Se întâmpla ceva total diferit de ceea ce scria profesorul nostru de vânătoare în revista “Izvoare” a Liceului Silvic din Câmpulung Moldovenesc. Acesta, Apathi Zoltan - din nou, un nume pe care-l pomenesc cu plăcere - spunea, încă de prin anii 1973-1974, că vremea vânătorii cu pușca și luneta, cu vânat ucis, cu hăițași, cu câini și cu gălăgie a cam apus. Că acest mod de a vâna nu mai este în acord cu sensibilitatea omului modern și nici cu realitatea în care acesta trăiește. Iar realitatea era aceea că dispărușeră deja anumite specii, în timp ce altele erau pe cale de dispariție: zăganul, dropia, unele specii de uli sau vulturi nu mai puteau fi întâlnite decât prin cărți. Este vremea ca

în lumea vânătorii să se pătrundă cu aparatul de fotografiat și nu cu pușca, cu binoclul și nu cu luneta, spunea răs-picat bunul și clarvăzătorul nostru profesor. Să fotografiez partea de natură care ne place și să fim mulțumiți că ceea ce reușim să imortalizăm ca imagine se păstrează și ca realitate, că ceea ce admirăm unii dintre noi vor putea să admire și alții. Cei care vin după noi. Să nu lăsăm în urmă doar trofee. Nu toată lumea le apreciază ... Împușcând, apare un cadavru și dispare o ființă. Apăsând pe trăgaci dispare un vis și apare o dâră de sânge. Fotografia, în schimb, nu distruge visul. Îl lasă să continue, alături de minunea care l-a provocat. "Safari în lumea vânătorii" declara dl. profesor. Constat însă că prea puțini sunt cei care au reținut spusele sale. Uitarea, nepăsarea, iresponsabilitatea sunt câteva din motivele care scot tot mai în față egoismul lumii acesteia. După noi potopul...

Au mai trecut câțiva ani. A dispărut, între timp, și "marele vânător" (las, acum, la o parte faptul că în locul lui au apărut alții, pe măsură ...). În țară s-a ajuns la mai multă libertate, iar la ocolul silvic au venit să vâneze mistreți trei vânători din Germania. Erau oameni familiari cu domeniul forestier: ministrul silviculturii din landul Hessen, un - cum ar fi la noi - șef de ocol din același land și un șef de rezervație naturală din landul Bavaria. S-a mers la vânătoare timp de trei zile, iar eu, însoțindu-i, am observat că oaspeții noștri foloseau mai mult aparatul de fotografiat decât arma de vânătoare. Nu se supărau deloc dacă nu le apărea nimic în cântarea puștii. Cum, de altfel, nu s-au supărat nici atunci când hăitașii, coordonați de un pădurar, au mânat vânatul în cu totul altă direcție decât cea în care erau așezați vânătorii. Mai degrabă au râs de această întâmplare, spunând că ei au vânat în România ceea ce hăitașii au alungat din Ucraina.

Cert este însă că, la una din băți, șefului de rezervație din Bavaria i-a apărut în față un lup, într-un mod cum mai rar se întâmplă celor care-și trăiesc plăcerile sub semnul Diane: ținta era aproape și foarte vizibilă. Nu a rămas însă prea mult așa ... Drept urmare, l-am găsit pe norocosul vânător puțin supărat din cauză că nu a apucat să fotografieze admirabilul exemplar de lup. Eu, cunoscând foarte bine povestea cu Scufița Roșie, l-am întrebat pe neamț de ce nu a împușcat acest "dăunător" al pădurii. Răspunsul a fost prompt și neașteptat: "Dacă eu aș fi împușcat astăzi lup în România, atunci a doua zi, în Germania, nevasta mea ar fi început procesul de divorț ..." Am fost sigur că glumește. Dar numai până când, ceva mai târziu, la masă, mi-a explicat despre eforturile lor în scopul reintroducerii lupului și cum s-a ajuns, ca pentru ei, această specie să fie considerată dispărută.

Am mai aprofundat cu oaspeții din Germania discuțiile pe tema vânătorii. Astfel, de la ministrul silviculturii al landului Hessen am aflat un adevăr simplu, pe care-l știam și eu cândva foarte bine, dar pe care aproape că-l uitasem. Anume acela că vânătoarea - în sensul de a ucide animale sălbatice - își are două justificări pentru ființa umană: spre a se hrăni și spre a se apăra. Niciuna dintre aceste justificări nu mai este de actualitate astăzi, pe meleagurile noastre, pentru vânătorii noștri...

Cu puțin timp în urmă citeam ceea ce medicul N. Dărămuș scria într-un cotidian din țară. Pe calea aceasta am aflat, neplăcut surprins, că boncănitul cerbilor în Suhard este, de la an la an, tot mai slab. Cele mai puternice exemplare de cerb au fost împușcate, decapitate și transformate în trofee. Aceste trofee sunt, probabil, expuse cu mândrie vânătoarească la expoziții sau pe la case de vacanță din țară sau de aiurea. Cu siguranță că podoaba foștilor cerbi din

Suhard va fi admirată și laudată. În timpul acesta, atât lăudații vânători, pătrunși de mândria isprăvilor cinegetice, cât și admiratorii, ocupați cu împărțirea laudelor, vor uita de faptul că în Bucovina - nu numai în Suhard! - a mai dispărut o podoabă, a mai amuțit un muget. Cum vor fi explicând silvicultorii noștri dispariția celor mai valoroase exemplare de cerb când, din punct de vedere genetic, acestea s-ar cuveni să conserve vigoarea unor generații viitoare de purtători de coarne? Aceasta nu este însă o problemă de genetică, este mai mult una de bun simț. Bunul simț față de cei care ne urmează nouă și care au, și ei, dreptul de a se bucura, cel puțin la fel de mult, de ceea ce ne bucurăm noi acum.

Aș vrea să le spun celor care țin cu mândrie arma de vânătoare în mână să nu maiucidă. Mă gândesc însă că s-ar putea să nu le vorbesc pe înțelesul lor și s-ar putea să nu mă înțeleagă. Un lucru, totuși, mă simt dator să-l spun: domnilor, atunci când ucideți, măcar atunci, îndrăzniți să priviți victima în ochi. Poate - chiar dacă numai câțiva dintre voi - veți reuși să vedeți ochii și lacrimile pe care le-a văzut nea Fănică ...

Autorul. Ilarion Chifan este absolvent al Facultății de Silvicultură, Universitatea "Transilvania", Brașov. Actualmente este stabilit în Canada. Email: ilarion.chifan@drdc-rddc.gc.ca